

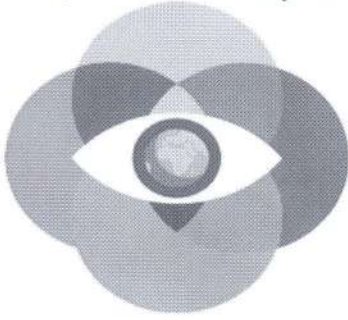

Qui som? | **Contacta amb nosaltres:** [871 96 54 66](tel:871965466) | laltramirada@gmail.com

  Dimarts 16 de Juny 2020

l'altra mirada

editada a Palma per Fundacions Darder-Mascaró

issn 2444-8117

INICI L'ALTRA MIRADA ▾ SECCIONS ▾ TEMES ▾ NÚMEROS ANTICS ✉ CONTACTE

4.2 La independència

dels Bancs Centrals

Ferran Navinés (Economista Membre del Consell Econòmic i Social)

Adam Tooze ha publicat un interessant article, arran de la sentència del Tribunal Constitucional alemany en contra de la política de compra de deute públic per part del Banc Central Europeu per a poder fer front a la crisi de la COVID-19, sobre "La mort del mite dels Bancs Centrals" que em permeto resumir i que es pot consultar a: <https://foreignpolicy.com/2020/05/13/european-central-bank-myth-monetary-policy-german-court-ruling/>

Aquesta política de "barra lliure" i baixos tipus d'interès per part del BCE, iniciada per "el que calgui" de Draghi el 2012, ha estat interpretada per una àmplia capa de la societat alemanya com una afronta als seus estalvis que són plomats, via BCE, pels "mans foradades" del sud. No és aliè que Alternativa per Alemanya neixi el 2013 i que Bernd Lucke, un dels seus fundadors, hagi estat un dels demandants que han signat la denúncia al TC alemany contra el BCE, demanda que ha

estat resolta per part del TC alemany a començaments d'aquest mes de maig.

Pels alemanys el seu TC és vist com el "tribunal que defensa els drets dels ciutadans" enfront del que s'entén que és un atac a la seva sobirania nacional per part del BCE. El TC alemany ja va dictar el 2017 una sentència preliminar, però va remetre el cas al Tribunal Europeu de Justícia (TJCE). El desembre de 2018 el TJCE va declarar que les polítiques desplegades pel BCE (de l'era Draghi) eren conformes als Tractats Europeus. La crisi de la COVID-19 ha forçat al BCE, presidit ara per Christine Lagarde, a realitzar compres massives de deute dels Estats per sobre dels 700 mil milions d'euros, la qual cosa ha crispat encara més els ànims dels sectors més recalcitrants alemanys amb aquest tipus de polítiques monetàries expansives per part del BCE.

La resolució d'aquest maig del TC alemany posa en qüestió la distinció entre política monetària i política econòmica. Argumenta que l'actuació del BCE s'ha exlralimitat i ha envaït terrenys acotats a la política fiscal, que és competència exclusiva dels Estats.

Aquest pronunciament del TC alemany no només va en contra de la resolució del TJCE, sinó que posa en qüestió el principi d'independència del BCE, ja que a partir d'ara ens podríem preguntar perquè el Tribunal Constitucional alemany no va presentar una denúncia contra el BCE quan aquest el 2008, just abans de la Gran Recessió, o el 2011, just abans d'una nova recaiguda, va pujar els tipus d'interès i va provocar l'atur d'un nombre important de ciutadans alemanys. O és que només el Banc Central Europeu és independent quan puja els tipus d'interès i amb aquestes polítiques defensa una baixa inflació, vigila l'ortodòxia pressupostària, que les demandes salarials estiguin controlades, i que els estalviadors visquin en un món econòmic estable on els seus estalvis estiguin garantits per una baixa inflació i uns rendiments sòlids, que és el paradigma de la ideologia econòmica alemanya coneguda amb el nom d'ordoliberalisme, la qual considera una heretgia econòmica la més mínima desviació keynesiana de la política monetària.

La resposta del BCE i de la Comissió Europea ha estat contundent. Com a institucions europees estan obligades a respondre al TJCE i no al TC alemany, però ara la qüestió és que farà el *Bundesbank* que ha de respondre a una doble legalitat com a institució europea i alemanya.

Potser és l'hora de deixar en evidència que el paradigma de la independència dels Bancs Centrals és una pura utopia d'un món que només existeix en els llibres d'economia del pensament econòmic dominant. En el món real en què vivim el principal problema que tenim no és la inflació sinó el de no caure en el precipici de la deflació, que pot desencadenar la devaluació dels actius financers, fer més feixuga la càrrega del deute, desestabilitzar els mercats financers i fer-nos recaure en una nova crisi econòmica.

Aquests nous reptes no tenen res a veure amb les preocupacions de la superació de la crisi d'atur i inflació dels anys setanta del segle passat, les quals varen provocar l'abandonament dels Acords de Breton Woods, del keynesianisme i varen propiciar la separació de la política monetària de la política fiscal a partir de proclamar la independència dels Bancs Centrals dels seus Governos. Se suposava que aquests estarien dirigits per tècnics no contaminats per qualsevol ideologia econòmica perversa com el keynesianisme, els quals podrien defensar la independència de la política monetària de les urpes governants subjectes a mandats democràtics que es podrien desviar d'allò que emanava de l'ortodòxia econòmica, com si aquesta no fos una mera ideologia més, que per la porta dels darrers del dogma de la independència dels Bancs Centrals, quedaria fora de l'escrutini democràtic. O encara més pervers, que malgrat l'escrutini democràtic, aquest quedaria supeditat a allò que emanava del *Sancta Sanctorum* dels Bancs Centrals dirigits per tècnics asèptics i no contaminats per ideologies vulgars.

Això s'ha acabat. Ara tornem a necessitar recuperar la coherència de la política econòmica en mans dels Governos democràtics, i tornar a articular un mix de política monetària i fiscal que respongui a les necessitats dels nostres conciutadans, per la qual cosa necessitem redefinir de bell nou quin ha de ser el mandat dels nostres Bancs Centrals, preservant, per descomptat, l'estabilitat de preus, però ampliant el seu mandat a assegurar la plena ocupació, tal com fa la Reserva Federal dels Estats Units, i en aquest segle XXI, sabent gestionar el deute que tenim a terminis raonables amb el creixement econòmic i les necessitats socials, i prioritzar el finançament del *New Green Deal* i la lluita contra l'emergència climàtica.

L'Altra Mirada 95, juny